

Wiadomość sygnałna

Dotyczy: Perspektywy dla edukacji na terenach wiejskich z punktu widzenia demografii

Słowa klucze: obszary wiejskie, edukacja, demografia.

Podstawa wnioskowania: wnioski z raportu

Opis sytuacji: Edukacja pozostaje w ścisłym związku z sytuacją demograficzną danego obszaru. Zależności między tymi sferami mają charakter dwustronny: z jednej strony sytuacja demograficzna określa możliwości edukacyjne (liczba, wielkość i rozmieszczenie placówek edukacyjnych), a z drugiej – warunki edukacyjne, jakość oraz skuteczność kształcenia wskazuje na atrakcyjność miejsca zamieszkania jako miejsca dobrej edukacji dla rodziców, którzy rozważają podjęcie decyzji na temat dalszych losów edukacyjnych swojego dziecka. Można uznać, że jest to jeden z ważniejszych czynników określających warunki podjęcia decyzji o pozostaniu lub emigracji z dotychczasowego miejsca zamieszkania. Zauważalnym procesem jest **suburbanizacja**, czyli przenoszenie się ludności miejskiej do tzw. suburbii (podmiejskich wsi), co powoduje umiarkowaną depopulację miast. Zatem prognozowany wzrost liczby ludności w gminach wiejskich, generowany jest przez gminy leżące w sąsiedztwie dużych ośrodków miejskich. Powszechne jest zjawisko, jakim jest **odpływ ludności z peryferyjnych gmin wiejskich** o charakterze rolniczym, (odległych od centrów miejskich i źle skomunikowanych), do ośrodków w których dochodzi do rozwoju sektora usług i nowoczesnych przemysłów wiedzy.

Główne wnioski:

Prognoza wskazuje na spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, który dotyczy wszystkich kategorii gmin, który będzie znacznie wyższy niż ogólny spadek liczby ludności. Gminy wiejskie jako jedyna kategoria gmin charakteryzuje się w perspektywie najbliższych 10 lat przewidywanym wzrostem liczby ludności ogółem (o 2,28 % przy prognozowanej zmianie dla całego kraju o -2,12%), oraz relatywnie najniższym spadkiem liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym (-4,14%, przy prognozie -6,43% dla całego kraju).

Nnajwiększy spadek ludności, w tym ludności w wieku przedprodukcyjnym jest spodziewany w gminach miejsko-wiejskich leżących w oddaleniu od dużych miast ale również wysoki spadek prognozowany jest dla peryferyjnych gmin wiejskich. W gminach wiejskich i miejsko-wiejskich leżących w obszarach funkcjonalnych dużych miast zarówno liczba ludności ogółem, jak i liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym będzie się w perspektywie najbliższych 10 lat zwiększać. Zatem prognozowany wzrost liczby ludności w gminach wiejskich, generowany jest przez gminy leżące w sąsiedztwie dużych ośrodków miejskich. Potwierdza się jednocześnie fakt występowania zjawiska, jakim jest **odpływ ludności z peryferyjnych gmin wiejskich**.

Najważniejsze wnioski:

- Efektem przewidywanych zmian demograficznych, z punktu widzenia trendów wiejskich podlegających depopulacji będzie konieczność prowadzenia działań dostosowawczych.
- Prognozy wskazują na konieczność nadanie szkołom nowych funkcji społecznych lub łączenia placówek lub oddziałów edukacyjnych w istniejących placówkach. Likwidacja szkół powinna być jednak ostatecznością.
- Zmiana demograficzna w perspektywie kilkunastu lat przełoży się na spadek liczby nauczycieli oraz wzrost ich średniego wieku.
- Wiejskie gminy „suburbanizacyjne” będą się borykały z problemami natury infrastrukturalnej (z uwagi na mniejszy potencjał do inwestycji w edukację), oraz będą musiały konkurować poziomem edukacji z ośrodkami miejskimi.
- Efektem suburbanizacji będą rosnące koszty ekonomiczne i społeczne związane z dowozem dzieci do szkół.

Więcej informacji: www.crsg.pl

Sfinansowano przez Narodowy Instytut Wolności -
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
ze środków Programu Rozwoju Organizacji
Obywatelskich na lata 2018 – 2030

FUTURE
CONCEPT

www.crsg.pl
sekretariat@crsg.pl

tel: (91) 350 70 90
fax: (91) 350 70 91

NIP: 851-309-12-59,
REGON: 320681593

Centrum Rozwoju Społeczno-Gospodarczego
Przedsiębiorstwo Społeczne sp. z o.o.

ul Lwowska 3/1
71-020 Szczecin

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum
XIII Wydział Gospodarczy

KRS: 0000331642